

НАЦИОНАЛЕН ВЕСТНИК

ПРАЗНИК

Брой 5 • год. ХСIV • 13 март 2014 г. • цена 0,40 лв.

www.stdbg.org

България почете Трети март

На Трети март цялата страна чества 136 години от Освобождението на България. Националният празник беше отбелязан с празнична програма и тържествено поклонение и пред Паметника на Опълченеца в София. На церемонията присъстваха председателят на парламента Михаил Миков, министърът на отбраната Ангел Найденов, архиепископът от Българската православна църква, Тодор Чобанов – заместник – кмет на Столична община, Любомир Коларов-председател на Фондация „Героите на България“, Красимир Премянов – председател на СТДБ, Николай Димитров от ТД София, признателни граждани и гости на столицата.

Паметникът на Опълченеца бе отрупан с цветя в памет на загиналите. Бяха поднесени венци от много организации, в това число и от СТДБ.

В тържествата на връх Шипка, посветени на годишнината от Освобождението, участваха акад. Георги Марков и Иван Гранитски – членове на ВК на СТДБ.

Под звуците на възрожденски песни и централният площад „Свобода“ на Айтос се изпълни с граждани и веселата глъч на ученици от Община Айтос, облечени в национални носии.

След тържествената литургия, под звуците на националния химн, Васил Едрев – кмет на общината издигна националния трибагренник. В тържеството взеха участие и представители на Тракийско дружество „Петър Киприлов“ – Айтос, начело със знамето, носено от потомствения тракиец Ангел Стойков.

Тракийско дружество „Войвода Руси Славов“ традиционно отбеляза Денят на освобождението 3-ти март.

Забравяйте, но не отмъщавайте!

За 136-та годишнина във фойето на Тракийския дом в Пловдив, ТД показа снимки и гравюри на драматичните събития от онова време. В тържествената церемония на хълм Бунарджика, редом с представителните формирования от гарнизон – Пловдив, дружества „Родолубие“ и „Традиция“, знамената на Тракия развя и отрядът млади тракийци.

В празненствата активно се включи и секция Сопот на ТД. В градския музей бе изложена експозиция от снимки и гравюри, показваща събитията от времето на Освобождението.

Ст.н.с. Георги Нешев

ИМА ОЩЕ КАКВО
ДА СЕ КАЖЕ
ЗА КАПИТАН ПЕТКО
ВОЙВОДА

На стр. 3

ТОДОР КОРУЕВ

Днешната съдба на тракийските българи е свързана с бежанската ория на предците, принудени да напуснат родните краища. Тя е неотделима и от общобългарската национална кауза, защото е част от нея. Затуй не можем да подминем на едър бод това, което става на международното поле в нашия геополитически район.

Събитията в Украйна не ни оставят безучастни, защото напрежението, нестабилността и опасността от воен-

ска страна да се възкресява Османската империя, обявена от самия Давутоглу за „златен век на Балканите“. Естествено гостът отвърна на нашето гостоприемство – изказа „голямото огорчение“ на Турция за нападението срещу джамията в Пловдив и благодари на българските власти за взетите мерки, сетне ни поучи, че употребата на турския език трябва да бъде адекватна, сиреч да е наравно с българския. Така се намеси в спора дали в България може да се води предизборна агитация на турски език с превод. Впрочем картата с майчиния език ДПС демагогски извади

Тракийци и геополитиката

ни сблъсъци застрашават и 250-300 хилядното българско малцинство, което в по-голямата си част е от Тракия. Затова подкрепяме думите на вицепрезидента Маргарита Попова: „Българската държава е майка-родина. Няма как да имаме друга позиция, освен тази, че ако те решат да дойдат, ние трябва да сме готови да ги приемем. Няма никакво съмнение в това.“ Впрочем дори да няма много желаещи сред българите в Украйна да потърсят подслон в старото отечество, трябва да се преосмислят процедурите по издаването на гражданство на хора с български произход въобще. Защото не е тайна, че дали поради бюрократични или други не съвсем родолюбиви практики, много българи, живеещи навън, трудно се добират до гражданство, докато примерно на спортисти им се поднася на тава. От гостуването на дипломат № 1 на Турция Ахмед Давутоглу у нас, от срещите му с министър Кристиан Вигенин и с тримата големи – Плевнелиев, Орешарски и Миков, така и не разбрахме дали някой наш държавник е поставил въпроса за овъзмездяването на загубените имоти на тракийските бежанци и за работата на смесената българо-турска комисия. Научихме от госта само, че „сме приятели, съседни и съюзници и можем да решим всеки проблем с взаимно уважение и разбирателство“. Достойното поведение бе да се поиска отговор и за опитите от тур-

• Тодор Корюев

преди евроизборите, макар че лидерите му не са толкова глупави, да не знаят истината. А тя е – че възрастните, които слабо говорят български, няма да проумеят нито дума от политическата лексика на турски, а младите повечето отказват да учат турски в училище и остават само с наученото в семейството. Неоосманските призиви на Турция и покровителствата над българските мюсюлмани окуражават ДПС, което вече предложи майчиния език да бъде изучаван задължително в училище, подкрепят главното мнофтийство на България в безогледните му искове за имоти, и не най-накрая – поддържат сепаратистките идеи за „помашка нация“ и „помашко малцинство“.

А на всичкото отгоре ни връхлетя още една неприятна новина – Вселенският патриарх поиска да бъде изместен бюста на екзарх Антим I от двора на одринската черква „Св. Св. Константин и Елена“ в българското консулство. Тази обида трудно се преглъща, затуй протестираме, сякаш Фенер отново се връща. Не ни стига ли възкресяването на Османската империя?

Отчетно-изборна конференция на ТМС

На 1 март в заседателната зала на СТДБ в столицата се проведе Национална конференция на Тракийския младежки съюз. Делегати от младежки дружества в цялата страна взеха участие в нейната работа.

Тракийският младежки съюз е създаден през 1922 г., но след вливането на тракийските организации в редовете на ОФ неговата дейност напълно замира. Възстановен е през 1998 г. в Хасково и от тогава до днес работи с променлив успех. Делегатите от младежките дружества се събраха, за да възобновят съюза и да му дадат нов тласък за развитие. Досегашният председател на ТМС Димитър Иванов изнесе кратка информация за състоянието на организацията в периода 2005–2014 г. Председателят на СТДБ Красимир Премянов поздрави делегатите и ги призова да систематизират идеите си, като работят активно за реализацията им. Бъдещето е на неправителствените

организации, защото останалите са разочаровали до голяма степен хората, обобщил той. Кр. Премянов награди с грамота Д. Иванов за дейността му като председател на ТМС.

Присъстващите приеха промени в статута на ТМС, като в значителна степен го опростиха и направиха текстовете му по-ясни. Според еднотушно приетите промени ТМС вече ще се събира не на конгреси, а на национални конференции. Редовната отчетна конференция ще се провежда всяка година, а изборната веднъж на 3 г. Толкова ще трае и мандатът на изборните лица.

След кратка дискусия беше избран съставът на Нацио-

налният съвет, а за нов председател бе избран Тодор Ангелов, председател на ТД и на Младежкото дружество в Бургас. На своето първо заседание веднага след конференцията Националният съвет избра за зам. председатели Георги Димитров – председател на младежкото дружество в Стара Загора и Десислава Костова – председател на младежкото дружество в Димитровград. За секретар бе определена Валентина Ангелова от Бургас.

ОСМАНСКИ ДОКУМЕНТИ ОТ КРАЯ НА XIX – НАЧАЛОТО НА XX ВЕК

Д-Р СТЕФАН ДИМИТРОВ

След подписването на Букурещкия мирен договор на 28 юли 1913 г., с който се уреждат отношенията между България от една страна и Сърбия, Черна гора и Гърция от друга страна, на българската дипломация и предстои още едно тежко изпитание, с което трябва да сложи край на Междусъюзническата, респективно и на Балканската война. Мирът с бившите съюзници на България е сключен, но войната не е свършила. Османското нашествие продължава в старите предели на Царство България и принуждава българското правителство да приеме на 16 август предложението на Високата порта за пряко споразумение. След едномесечни преговори по въпросите, засягащи новата граница между България и Османската империя, вакъфските имоти, митага и пленниците, на 16 септември 1913 г. е подписан Цариградския мирен договор, който урежда отношенията между двете страни. Според този мирен договор новата българска граница започва от устието на р. Резовска, после по течението на р. Голяма се слива със старата българска граница, която следва до с. Балабан басъ, оттам по течението на р. Дермен дере и по водоразделната линия между Буюк дере и Демир дере достига до Свиленград. Последствие границата се спуска между течението на реките Арда и Марица, по течението на Мандра дере до р. Марица и на юг по нейното долно течение до вливането ѝ в Бяло море.

Важно е да се отбележи, че преговорите в османската столица се водят под непрекъснатия натиск на Високата порта и младотурците. По тази причина някои градове като Димотика и Софлу, макар и разположени по десния бряг на р. Марица, остават в османски ръце. Като успех на българската дипломация може да се посочи приобщаването на Свиленград, Малко Търново и Ивайловград към територията на Царство България. Източна Тракия остава в пределите на империята. В резултат

Извори за имущественото състояние на тракийските бежанци

на османското нашествие в областта значителна част от селищата там са обезбългарени. Някои от жителите им заселват в големите градски центрове във вътрешността на България като Стара Загора, Пловдив, Бургас и Хасково, а други след края на Междусъюзническата война се установяват в населени места в близост новата граница, като Тополовград, Маджарово, Свиленград, Харманли и др. с надеждата някой ден да се завърнат по родните си места.

В резултат на преселението българското население от Източна Тракия губи своите недвижими имоти. Но какво представляват документите, в които е описано имущественото състояние на тракийските бежанци и каква информация съдържат те, е въпрос, който е слабо проучен в съвременната историография. До голяма степен трудностите по този проблем произтичат от факта, че голяма част от тези документи се съхраняват в Главната дирекция на поземления регистър и кадастър в гр. Анкара и в сбирки на частни лица, до които малко изследователи имат достъп. В настоящата статия си поставяме за цел да представим някои от най-разпространените османски документи, засягащи този проблем, и да опишем техните дипломатико-палеографски особености.

През вековете в Османската империя били съставяни различни видове доку-

менти, имащи за цел да дават информация, както за данъчните приходи в държавната хазна, така и за броя и видовете войски, съставлящи османската армия. До края на XVI в. били съставяни т. нар. тапу тахрир дефтери (*tapu tahrir defterleri*), които представляват описи на селищата с техните жители – мъже, глави на домакинства, неженени мъже и вдовици. Тяхното съдържание включва още и размера на данъците и таксите, с които била облагана икономическата активност на данъкоплатците според закона на съответната провинция. Този тип регистрации позволяват да се изследва етнорелигиозната, социалната и професионалната структура на населението в дадено селище или административна единица на базата на определените за издължаване данъци. Но в тях липсва информация за вида и размера на поземлените имоти на отделното семейство, както и на останалите типове земя, с които разполагало селското землище. Новите икономически реалности в империята принудили администрацията да изостави съставянето на тапу тахрир дефтерите, като на тяхно място въвела описи, свързани с облагането на населението с извънредни парични и натурални налози, известни още като аваризи. Те представлявали поименни списъци на мъжете, глави на домакинства, които имали имот и живеели в съответното населено място, били задължени, а в някои случаи

да изплащат обща данъчна порция – определен брой авариз ханета. В средата на XVII в. в империята започват да се съставят и друг тип регистри, които се отнасят до земята, владяна и обработвана от всяко семейство, както и тази, използвана общо от селското или градското население. За сметка на това в тези регистри липсват данни за данъчните приходи от населеното място по отделни пера.

През XIX в. се полага началото на

съставяне и на Протоколите за регистрация на нотариални актове, които от 1847 г. се съхраняват в Главната дирекция на регистъра по поземлените имоти (*Defterhane-i Amire Kalemî*). Тези протоколи представляват документи, написани на османотурски език, в които са записани недвижимите имоти, собственост на физически лица. След описа на недвижимите имоти е записан градът или селото, квартала или махалата, където се намират те. Допълнително е указан собственика или собствениците на имота, неговите граници и площ, а също така са описани и причините за придобиването му.

При положение, че са настъпили някакви промени в собствеността на имота, следствие на отчуждение, покупко-продажба, смърт, прехвърляне правото на собственост и др. в отделни колони в документа се отбелязвало мястото, за което е заменен имота, и новият му собственик. В случай на някои от гореспоменатите причини за промяна на собствеността на имота, в местната административна служба са били издавани протоколи, които са били изпращани към Главната служба по поземлена собственост, където в поземлените регистри е била отразявана промяната.

Друг вид документи за собственост, съставяни в края на XIX – началото на XX в. са Нотариалните актове, наричани още тапии. Името на тези писмени свив. „тапу“ произлиза от османската дума „tapuk“, която означава „попечителство, отговорност“. Този тип документи били издавани с цел да се гарантира придобиване на постоянни и независими права върху недвижими имоти, предоставяйки им юридическа сигурност и документиране на тези права. (документ 1)

Тези документи също са написани на османотурски език, като най-отгоре в центъра е поставен подписа на султана, известен още като тугра, а в отделни хоризонтални редове е записано в

коя административна единица, град, село или махала се намира имота.

Последствие е описан видът на самия имот – къща, орна нива, овощна или зеленчукова градина, ливада и др., неговите граници, площ, собственик или собственици, стойност, причините за написване на документа и датата на издаването му. Трябва да посочим, че в документите, когато е описвана площта на дадено недвижимо имущество, е използвана османската мярка за повърхнинна – дьонюм, която при-

■ документ 2

равнена към съвременната метрична система обхваща площ от 919, 302 кв.м.

Като пример в това отношение можем да посочим тапия за владее на имот, принадлежаща на Герги, син на Димитраки. В документа е посочено, че имотът е къща, намираща се в село Кемал, спадащо към каза Едирне, а стойността на недвижимия имот е 5 000 акчета. В долният ляв ъгъл е посочена и датата на съставяне на документа – месец шабан 1292 г. по Хиджра, която приравнена към григорианския календар отговаря на месец септември 1875 г. Само ще отбележим, че голяма част от жителите на това село в началото на Междусъюзническата война се изселват към района на гр. Стара Загора, а след установяването на новата българо-османска граница се заселват в днешното село Капитан Андреево. (документ 2)

Подобна информация дава и тапия за владее на тарлаа – дума, използвана в османската канцеларска практика за отбелязване на орна нива. Споменатата нива е била собственост на Кара Иван, син на Йорги, а площта ѝ е 16 дьонюма или близо 11 дка. Относно местонахождението на имота в отделна графа е посочено, че той се намирал в село Кара агач, спадащо към нахия Чирмен, в каза Мустафа паша, която е част от санджака Одрин. Писарят е посочил 1290 г. по Хиджра или 1912 г. по съвременния календар, като година на съставяне на документа.

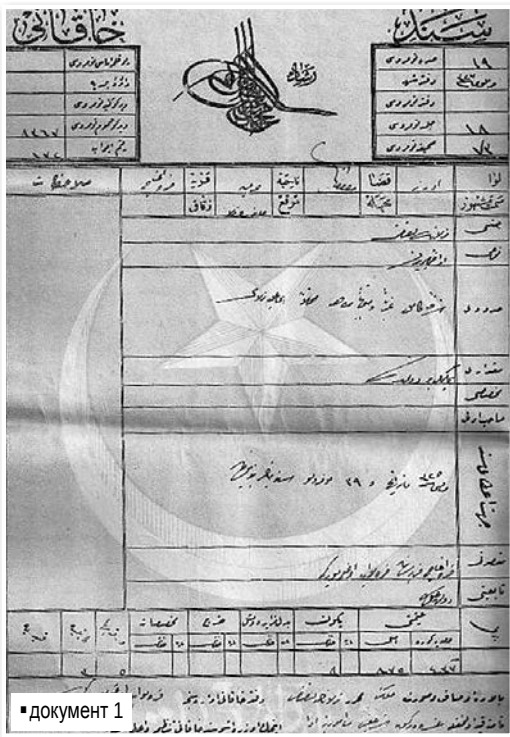
Последният документ, на който ще се спрем, е този, в който се определят границите на имота, т.нар. синур наме. В официалната османска регистрация селото било възприемано като колективна и териториална единица с точно определени граници и общо данъчно задължение на неговите жители.

Границите били описани на място от кадията на областта или неговия заместник с помощта на уважавани местни жители, които давали информация за из-

вестни на всички топоними и хидроними, маркиращи селските граници. Освен, че били изготвени такива документи, описващи границите на дадено село или град, били съставяни и удостоверения, също наричани синур наме, в които се определяли границите на недвижими имоти на частни лица.

Разглеждайки изворите за имущественото състояние на тракийските бежанци, не можем да подминем и бежанския въпрос. Напускайки своите домове в Източна или Западна Тракия голяма част от тамошното население вземало със себе си само най-необходимото, изоставяйки своите недвижими имоти и работен инвентар. Установявайки се в новите селища в пределите на България то било изправено пред множество сериозни проблеми.

Продължава в следващия брой

■ документ 1

СТ.Н.С. ГЕОРГИ НЕШЕВ

– Тази година се навършват 170 години от рождението на Капитан Петко войвода. Смятате ли че неговото дело е добре познато на българите днес?

– На хората от моето поколение е добре познат, неговата личност у нас буди възхищение и уважение. Вече има доста българи, които дори са посетили неговото родно място, има доста паметници, посветени на Капитан Петко войвода, което също говори колко българите ценят своя герой. Най-хубавият струва ми се е в Хасково.

Аз като човек, който се занимава с българското Възраждане, като историк имам добри впечатления от многото публични прояви, посветени на годишнините на Капитан Петко войвода. До сега той е честван сравнително широко и има една признателност към него, която е напълно заслужена. Но за съжаление сред младите няма голям интерес към национално-освободителните борби, към хората, на които дължим свободата си. Това не е редно, не е правилно.

Капитан Петко войвода е една изключително интересна личност и има много спомени за него, които вече са станали като легенди. Може да се каже, че аз съм се занимавал по-обстойно с времето, в което той воюва като доброволец при Гарибалди. Става дума за националния герой на Италия, генерал и политик, който взема дейно участие в обединението на Италия и в италианската революция. Наречен е „герой на два свята“ заради участието му във военните действия в Южна Америка и Европа. Те му спечелват значителна репутация както в Италия, така и в чужбина. Капитан Петко се присъединява към неговите хора и се бие рамо до рамо с него.

За съжаление днес аз съм единственият изследовател, който изследва не само ролята на българите в отрядите на Гарибалди, но и съдбата на самия Петко войвода. Аз съм вече пенсионер, а след мен не идва нито един млад историк, който да изучава делото и личността на Капитан Петко войвода. Трябва да се знае, че интересът към делото на Мацини и Гарибалди у нашите революционери е бил особено голям. Техният пример е увличал мнозина.

– Как стига той до Италия?

– Все още не е добре

известно, по всяка вероятност по пътя на нелегалното придвижване. Той е търсен от турската полиция. С една гемия се добира до имението на Гарибалди. Имах удоволствието да посетя това имение по времето на една конференция. То е 16 кв. километра с характерната за Средиземноморието растителност, много красиво е и там е запазена дори кухнята, в която бойците на Гарибалди са подготвяли храната си.

– В преносен смисъл как стига до Италия? Как стига до идеята да помага на други поробени народи, както мечтае преди него Васил Левски?

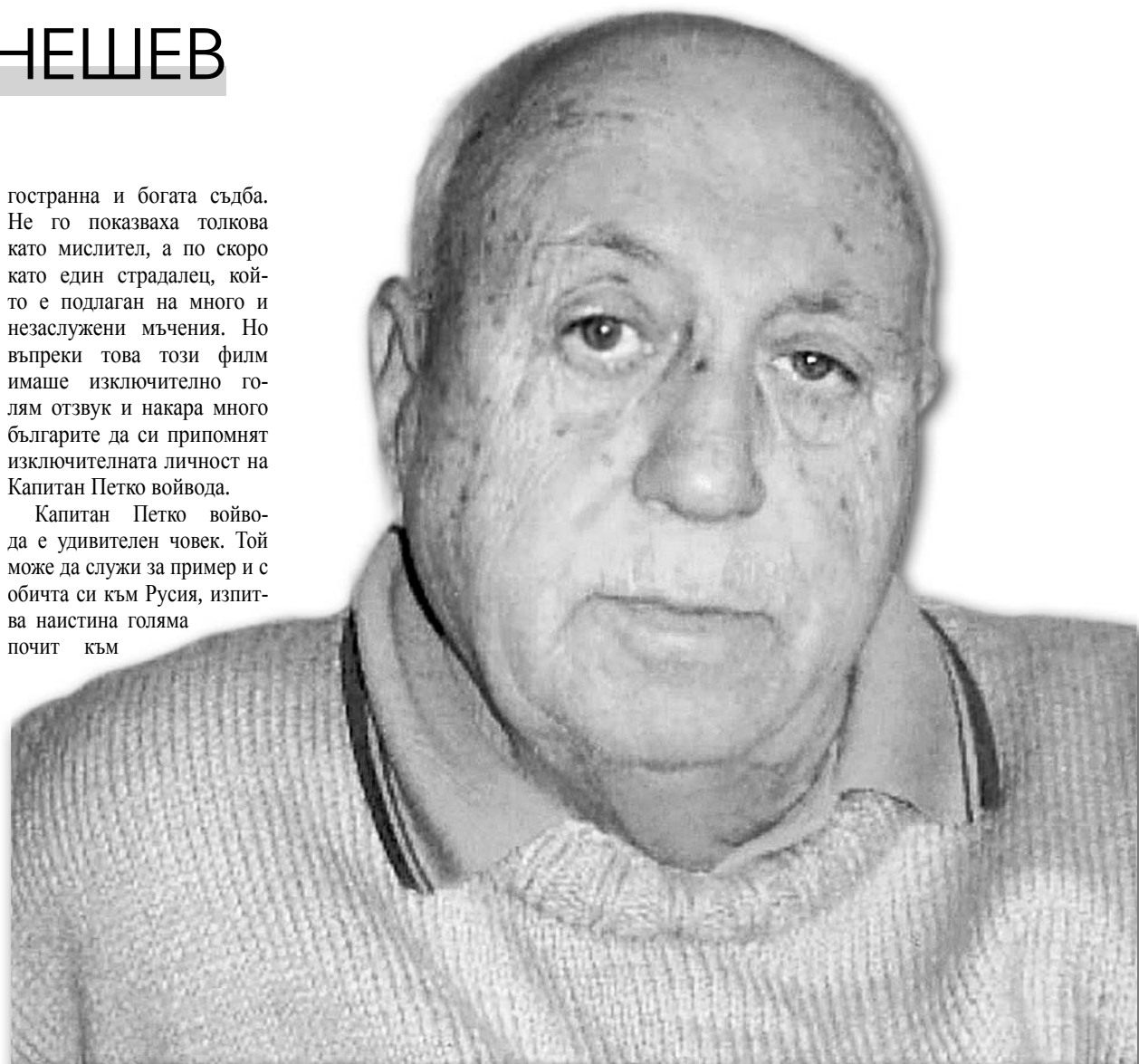
– Това е въпрос, който заслужава наистина да се изследва. Само този, който ще се разрови в документите за Капитан Петко войвода и неговата дейност в Беломорска Тракия или само в планината, като горски войвода, може да намери точен и подробен отговор на този въпрос. Явно че той е бил интелигентен човек, държал е на своите идеали, имал е желание да ги изпита в действието. Той самият казва: аз бях привърженик на горската тактика, но именно Гарибалди разтвори по-широко хоризонта пред мен и ме накара да прозря, че има нужда от една организация, от една подготовка, ако искаме борбата ни да има успех. Това, което преди него са застъпвали хора като Левски, Каравелов, Ботев той осъществява на практика. Не случайно Ботев говори с голямо преклонение за двамата италиански водачи. Раковски например се изказва много ласкаво за Гарибалди и на право копира прочутия му поход – т.нар. поход на хилядата, който дава голямо отражение в България, стига се дори до там, че двама наши учители си ушиват костюми, които копират гарибалдийските униформи.

– След това Капитан Петко войвода попада на остров Крит...

– Да, там поведението му е изключително романтично. За добрия романист ще е голямо изкушение да опише неговите подвизи на този остров. Той например, се преоблича като турски паша, прави инспекции на турските крепости без да му трепне окото. Наистина е легендарна личност. Малко съжалявам само, че във филма на Николай Хайтов за него надделя само една-та страна от неговата мно-

гостранна и богата съдба. Не го показваха толкова като мислител, а по-скоро като един страдалец, който е подлаган на много и незаслужени мъчения. Но въпреки това този филм имаше изключително голям отзвук и накара много българите да си припомнят изключителната личност на Капитан Петко войвода.

Капитан Петко войвода е удивителен човек. Той може да служи за пример и с обичта си към Русия, изпитва наистина голяма почит към

Има още какво да се каже за Капитан Петко войвода

огромната славянска страна. Никога не забравя, че Освобождението ни дойде тъкмо с братската помощ на този народ. Днес това може би не е много удобно за някои хора и те избягват да си припомнят този факт. Но си заслужава да се направят нови изследвания за живота и ролята на капитан Петко войвода, за да се види многостранната му личност по-добре.

В моя публикация в едно сборниче отпреди 2-3 години, посветено на Италия и Гарибалди, съм дал и доста информация за Капитан Петко войвода, но има още много какво да се каже.

Най-подробно се спирам на неговата дейност и заслуги и в една книга, която излезе в издателство „Отечество“.

– Какво знаем за пребиваването му на остров Крит?

– То е свързано с гръцкото национално движение.

Там има мощна организация, която събира голяма част от населението в борбите за свобода. Това също е една чудесна тема за новите изследователи. По темата е писал много проф. Йон Митев, който обаче почина. Днес, какато казах, от младите никой не се занимава с Капитан Петко войвода, вероятно смятат, че всичко за него вече е казано.

– Вие казвате, че сценарият и филмът на Хайтов е показал малко от неговата многостранна личност.

– Макар че е показал много хубави страни от неговия характер, все пак липсва гледната точка на историка. За Капитан Петко войвода не всичко е събрано, въпреки всички публикации. Но това не значи, че млади талантиливи хора няма да намерят нови, неизвестни страници от неговата биография. Във филма беше търсено главно аван-

тюристичното начало, неговата страдалческа съдба по затворите. Натрапва се на зрителите и това, че той си е отишъл преждевременно. Човешко е да се мисли така и това е сигурно така, защото той е имал бурен и много тежък живот.

– Какво ново според вас може да се каже за живота на Капитан Петко войвода?

– Мисля че има какво да се каже. Най-неочаквано се появяват на бял свят интересни неща, макар да ни изглежда, че всичко се знае. Не е изключено да се намерят нови материали за неговия живот след Освобождението, за новата обстановка в държавата. Но мисля, че дори това, което е известно и публикувано вече в наши дни може да бъде анализирано от нова гледна точка. Дали ще се избере белетристичната или пък историята, документа, но е важно да се направи. Това е нужно и по-

лезно за нашата страна.

– Казвате че Капитан Петко е романтичен герой, такъв ли е останал в народното творчество?

– Да, има доста песни за него. Правеше впечатление, че след филма за капитан Петко войвода песните за него се пееха и от млади хора от турски произход. До такава степен е бил обикнат този образ.

– С какво е спечелил най-вече сърцето на народа, за да изпее песни за него?

– Той наистина е много романтичен герой. Очевидно е бил майстор на подмолното дело, което е налагала обстановката. Проявявал е много находчивост, не е бил обикновен бунтар. Имал е наистина глава на раменете и тези неща се усещат интуитивно от хората. Те го ценят високо. Фактът, че е награждаван и от руското управление, говори колко е бил ценен.

ЛЮБОМИР ШОПОВ

Продължава от миналия брой

Германският „Ди Вархайт“ публикува разговор със завръщащи се в България, които заявяват, че техните съдби са били топка в политическата игра на Турция. Тази държава не е направила нищо, не е изгълнила нито едно от обещанията си. Не е ясно колко от пристигналите над 300 000 души ще намерят работа и подслон. Тургут Йозал говори за 100 000 „изгубени“ хора, които обикалят страната в търсене на място за установяване.

Турция получава от ООН около 3 млрд. щ.д. безвъзмездна помощ за разрешаване на „проблема с бежанците“ от България. Напълно необосновано, защото през 1989 г. българските мюсюлмани напускат родните си места с официални документи, право да се завърнат, когато пожелаят, и гарантирана от държавата лична собственост.

В Централния комитет на партията вниманието бе насочено към преодоляване на икономическите последици от напускането на работни места в промишлеността, селското стопанство и строителството. Трябваше да се решават и конкретни проблеми, свързани със завръщащите се от Турция наши граждани.

На 23 октомври 1989 г. гръцкият вестник „Пондики“ публикува материал, в който се съобщаваше, че Комисия на Европейската икономическа общност в доклад за вътрешно ползване констатира, че „Турция не е узряла и едва ли ще узрее за влизане в ЕИО и през следващото десетилетие“.

На 24 октомври с.г. в София Тодор Живков произнесе приветствено слово към участниците в Третата сесия на българо-американския търговско-икономически съвет. Същия ден посланикът на САЩ в България Сол Полански разговаря с журналисти и си позволи да даде оценки и съвети за вътрешната и външна политика на България, които според приетите по онова време норми не бяха нищо друго, освен открита и недопустима намеса във вътрешните работи на суверенната българска държава. Този момент има съществено значение за сблъсъка между Петър Младенов и Тодор Живков и последващата оставка на члена на политбюро и министър на външните работи. Сега, от разстоянието на изминалото време, постъпката на Сол Полански все повече ми прилича на сигнал за действие.

Тодор Живков е силно раздразнен от наглостта на американския посланик. Звъни на Петър Младенов. Казва му да не се „занимава с ала-бала“, а да бъде по-твърд със Сол Полански на работния обяд, който им предстои. Минуту преди неговото обаждане заместник-министърът Иван Ганев отива при Петър Младенов, за да му сподели своето възмущение от поведението на американеца. Случайното съвпадение по време и съдържание на мненията на Тодор Живков и Иван Ганев са използвани като подходящ „повод“ за начало на атаката срещу генералния секретар. Петър Младенов високо ценеше и разчиташе изцяло на Иван Ганев. Няколко години тримата работихме плътно заедно и знам, че напълно му се

ГЕНОЦИД

доверяваше. Не беше коректно да го забъркват в неблагоприятна светлина в ситуацията около „свлягането“ на Тодор Живков, но явно „голямата игра“ допускаше такива жертви.

В откритото си писмо до Политбюро и ЦК на БКП, изпратено в късния следобед на същия ден, Петър Младенов пише: „Мисля, че при такова отношение на другаря Тодор Живков, който е генерален секретар на ЦК на БКП и председател на Държавния съвет, към мен, аз не бих могъл да изпълнявам повече задълженията си нито на член на Политбюро на ЦК на БКП, нито на министър на външните работи. С това мое писмо моля да считате, че съм подал оставка и от двата поста.“

Анализирайки случилото се, мисля, че истинските причини за раздразнението и грубостта на др. Живков са в това, че той разбира, че доведе страната до дълбока икономическа, финансова и политическа криза, че със своята политика на неискреност и дребни хитрувания, целещи той и фамилията му да се задържат обезателно и колкото може по-дълго време на власт, и „успя“ да изолира България от света, че стигнахме дотам, че се изолирахме дори от СССР, че сега сме (и то само ние) в едно корито с прогнания диктаторски семеен режим на Чаушеску. С една дума, със своята политика Тодор Живков изхвърли България от бързее на времето. Мислите ли, че е леко да бъдеш външен министър на такава държава, оглавявана от такъв ръководител? Струва ми се, че е крайно време с тези въпроси да се занимае Политбюро, Централният комитет и нашата партия.“

Лично мен от доста време ме тревожеше мисълта, че всичко, което става през последните няколко месеца във вътрешен план – изселническата психоза, демонстрациите и вълненията в смесените райони, масовото заминаване за Турция на около 360 000 български мюсюлмани, практическото замразяване на българо-турските отношения по никакъв начин не решаваха трайно проблемите на това население. Не решаваха и въпросите на националната сигурност на България. Чувствах, че трябва да търсим и да намерим формула, около която да градим по-нататъшното си поведение с оглед на новосъздалата се ситуация. В общи черти имах готовност да я предложа, но на всяка цена най-напред исках да я консултирам с министъра на външните работи. На 24-ти октомври 1989 г. след обяд поисках среща с него. Прие ме към 18.30 часа. Казах му, че идвам за съвет във връзка с българо-турските отношения. Говорех бързо, без прекъсване. Много пъти бях прехвърлял в главата си думите, които сега изричах. Петър Младенов ме гледаше и слушаше внимателно. Имах усещането, че е в някакво напрегнато, приповдигнато състояние.

– Начинът, по който работим сега, не решава нашите и на българските турци проблеми. Заминаха стотици хиляди

ОТКЪС ОТ ЕДНОИМЕННАТА КНИГА

– никой не знае кой и докога ще остане, ще се връща ли, къде ще се установи трайно. Двойното гражданство е бомба със закъснител. Вярно е, че такава практика съществува, но като знаем спецификата на българо-турските отношения и крайните цели на нашите съседи, нищо добро не ни очаква.

– Какво предлагаш?

– Докато не е станало късно, да потърсим подкрепата и евентуално посредничество на наши съюзници за преговори с Турция. Да се определи някакъв срок – шест месеца, година, ако трябва – две, в който изселниците да решат къде искат да останат и граждани на коя държава да бъдат. Ако изберат Турция – стават турски граждани, но губят българското си гражданство. Ако изберат България – остават си с българското – без турско. В рамките на някакъв период да се приключи с този проблем. България да поеме ангажимент да изплаща пенсите на хората, които ще останат в Турция. Да изградим механизъм за сътрудничество в хуманитарната област, за решаването на имотни и други въпроси. Най-добре е тези преговори да се проведат под егидата на ООН, или на Общоевропейското съвещание за сигурност и сътрудничество. Няма значение под чия, може да участват САЩ и СССР – нужен ни е контрол, за да няма спекулации около тях. Международната общност да знае кой какво предлага и какво решаваме. Сега важното е да задействаме машината и да направим възможни такива преговори, останалото е въпрос на техника. В крайна сметка ще помогнем на хората да се успокоят и да направят своя избор. Без заиграване с малцинства и изселнически спогодби. Да се погрижим за тези, които ще се върнат и да бъдем коректни към тези, които ще останат в Турция.

Петър Младенов се замисли. Той беше един от малкото хора в България, който беше абсолютно наясно с проблема и подводните камъни, които се криеха под него.

– Съгласен съм с теб и ще те подкрепя. Кажи на твоя началник (имаше предвид вторият в партията човек – Димитър Стоянов), че си се консултирал с Министерството на външните работи. Моето име не споменавай. Просто кажи, че Външно министерство е съгласно. Стигне ли до мен, аз ще изразя своята подкрепа. А сега ме извини, поканен съм на рожден ден на Йордан Радичков, а интелектуалците държат на точността.“

Отбих се при директора на единния държавен протокол Борис Джибров. Сподели, че преди 2 часа Петър Младенов е изпратил оставката си в Политбюро. Върнах се в ЦК и отидох при Димитър Стоянов. Казах му, че с колегите от Външно министерство имаме вариант за преговори с Турция с цел гарантиране на нашата национална сигурност и го запознах

с подробностите. Отговори ми, че този въпрос може да бъде решен само от Тодор Живков и че ще го информира. Последваха писмото на Петър Младенов събития и оставката на Тодор Живков обаче оставиха този и всички други проблеми на заден план.

НОВ КУРС. ТРАКИЙСКИ-ЯТ ПРОБЛЕМ ОСТАВА НЕРЕШЕН. ИЗСЕЛНИЧЕСКИЯТ И МАЛЦИНСТВЕНИЯТ ВЪПРОСИ СЕ ИЗПОЛЗВАТ ВЪВ ВРЕДА НА БЪЛГАРИЯ

На 10 ноември 1989 г. Петър Младенов бе избран за генерален секретар на ЦК на БКП. На 17 ноември той стана и председател на Държавния съвет – по-късно – на 3 април 1990 г., президент на България. На 2 февруари 1990 г. Александър Лилев бе избран за председател на Българската социалистическа партия. На 8 февруари Андрей Луканов получи поста министър-председател на България. Всичките – съвсем за кратко.

Към средата на декември 1989 г. по указание на Андрей Луканов около 30–40 души бяхме събрани в малкия салон в сградата на ЦК. Не знаехме за какво ни викат. Седяхме и чакахме. След петнайсетина минути дойде Андрей Луканов – с някакъв текст в ръка. Каза, че ни е събрал, за да ни информира, че трябва да отидем в основните градове в районите със смесено население и да огласим становището на ръководството на партията, че смяната на имената им е била голяма грешка и който желае, може да си върща старите имена.

В салона наскачаха хора. Започнаха да му обясняват, че това е неправилно и погрешно. Че ще върнем нещата назад, ще застрашим България. Че нямат очи да се срещнат с активите по места, с хора, които не са щадли здравето си и живота си, за провеждане на политика, която сега трябва да отрекат.

Андрей Луканов слуша известно време и прекъсна изказванията. Каза, че вече има

решение на Политбюро и разпореди присъстващите да се запознаят със списъка по градове на своите командировки и да пристъпят към изпълнение на задачите.

На 29 декември 1989 г. на пореден пленум на ЦК на БКП доклад изнася Александър Лилев. Той осъжда възродителния процес и призовава да се търси отговорност от Тодор Живков и неговото обкръжение и огласява позицията на партията за свободен избор на име.

На следващия ден Държавният съвет и Министерският съвет публикуваха съвместно решение, подписано от Петър Младенов и Георги Атанасов, с което подкрепиха доклада на Александър Лилев, и осъдиха извършеното досега.

За Новата 1990 г. Петър Младенов даде амнистия на няколко хиляди излежавачи присъдите си граждани.

На 4 януари 1990 г. излезлият от затвора Ахмед Доган основа Движение за права и свободи като движение срещу възродителния процес, за възстановяването на имената, за свобода на езика, религията, културата, против етническо и религиозно обособяване и противопоставяне, против идеята за автономия под каквато и да било форма. Заявява се, че ДПС няма да се стреми към политическа власт и няма да приема характер на политическа партия.

На 4 март 1990 г. Народното събрание прие Закон за имената на българските граждани, който гарантира пълната доброволност при избора им, премахна изискванията те да завършват на: ов, ев, ова или ева. Приема се възстановяването на сменени имена да става по съдебен ред, но се разрешава на общинските народни съвети да решават този въпрос и по административен път. Въпреки практическото разрешаване на въпроса със смяна на имената и заявлението за отказ от политическа дейност Движението за права и свободи бързо се превърна в значителна политическа сила и партия – балансатор в българския политически живот, явен или скрит участник в коа-

лиции, което вече 23 години по един или друг начин управлява страната и активно използва възможностите за финансово облагодетелстване.

Развива се опасната теза за някакъв „етнически модел“ и „етнически мир“ в България и „решаваща“ роля на ДПС за неговото съществуване и опазване.

Налагането на подобна политика и отсъствието на подобаващо противодействие от страна на българската държава, на политическите партии и на обществото обслужват партийни и лични интереси, засилват протурските и проислямски настроения в страната и укрепват позициите на ДПС, накарват правата на българските граждани. Това води единствено към разделяне и противопоставяне на българския народ. „Силата“ на ДПС все още е в капсулираното турско говорещо и българомохамеданско население, в гласовете от Турция, които неизменно гарантират добри позиции за участие в политическия живот на страната. ДПС паразитира и благодарение на слабостта и на късогледството на български политики, които заради президентски, премиерски мандат или депутатско място загърбват интересите и бъдещето на България.

Това бъдеще е немислимо без толерантност между гражданите, без интеграция и общо развитие, без равно ползване на правата, но и равно изпълнение на задълженията, произлизащи от Конституцията на Република България. Никой не може да си присвоява правото на гарант по някакъв „етнически модел“ и „етнически мир“ в България. Разиграването на тази карта е опасно и противозаконно. Единствени гарант на спокойствието и мира за българските граждани могат да бъдат Конституцията на Република България и натоварените с тази задача държавни органи. Заиграването с тези теми трябва да бъдат пресечено, поведението на силите, които злоупотребяват с тях – вкарано в рамките на позволеното от Конституцията.

В страната продължава да се шири мюсюлманска религиозна слободия. В действие са над 3000 джамии и молитвени домове – може би повече на брой, отколкото по времето на османско-турското иго. Изграждат се ислямистки центрове, почти без съпротива на държавата интензивно работят емисари на ислямския фундаментализъм.

Тракийски концерт в сливения дом за стари хора

МИХАИЛ МИХАЙЛОВ

В навечерието на първи март женската фолклорна група „Тракия пее“ при тракийското дружество „Лазар Маджаров“ в Сливен изнесе концерт в Дома за възрастни хора в града под Сините камъни. Репертоарът на групата, съставен изключително от тракийски народни песни, предизвика голям интерес сред домакущите и персонала на социалното

заведение, а концертът премина при голям успех. Всяко изпълнение на певиците бе изпращано с продължителни аплодисменти.

На концерта присъства и ръководството на тракийско дружество „Лазар Маджаров“

в Сливен, водено от председателя Кирил Киряков, като бе осъществена и среща с ръководството на Дома за възрастни хора и директорката Илиана Славова.

След концерта гости и домакини се уговориха за нови срещи.

Продължава от миналия брой

Конкурсът, който организира патриотичната организация, е посветен на годишнината от обесването на Васил Левски. В подготовката му се включи активно ръководството и педагозите от СОУ „Св.Св.Кирил и Методий“ в Созопол. Идеята на созополските тракийци да бъде отбелязана историческата дата и да се популяризира делото на Апостола на Свободата намери съмишленици не само в училището, но и сред обществеността на града. Конкурсът бе обявен месец по-рано, а учителите започнаха подготовка на учениците за участие и за добро представяне.

ТД „Яни Попов“ гр. Созопол обяви конкурса за деца в три категории – най-добре разказан разказ за Васил Левски, най-добре рецитиран стихотворение, посветено на Апостола и състезанието „Лъвски скок“. Участниците бяха разделени на две групи – от първи до четвърти клас и от пети до осми клас. В конкурса участваха 21 деца, чиято

подготовка по темата впечатли журито и присъстващите по време на представянето. Събитието се проведе в клуба на Тракийско дружество „Яни Попов“ в навечерието на годишнината от обесването на Васил Левски. Присъстващите преживяха истински празник на патриотизма и преклонението пред делото на българския революционер. През искрените и неподправени чувства и мисли на децата, организаторите на конкурса от тракийското дружество за пореден път показаха, че възпитанието в патриотизъм и национална гордост е най-святата мисия на тракийската организация.

„Все повече се нуждаем от национална гордост и

патриотични ценности. Те са важни както за нас, възрастните, така и за децата и младежите, а нашата отговорност е да ги научим да обичат родината си и нейните герои – заяви Гено Пухов, председател на ТД „Яни Попов“. Той благодари на ръководството и педагозите от созополското училище за подкрепата и всеотдайността при подготовката и организацията на конкурса, а така също и на кмета на общината Панайот Рейзи и председателя на Общинския съвет Красимира Германова, които осигуриха средства за провеждане на събитието и наградите на участниците. „Искаме този конкурс за Васил Левски да стане традиционен и се надяваме цялата общественост на Созопол да подкрепи идеята, защото вярваме, че българският дух, националното самосъзнание и истинско родолюбие трябва да

Част от участниците в конкурса

се предават от поколения на поколения – заяви още Гено Пухов.

Журито от педагози от СОУ „Св.Св. Кирил и Методий“, с председател Пенка Караманова и членове Весела Чапеева и Марияна Кономарева, оцениха безпристрастно участниците в конкурса и останаха доволни от представянето на всички деца.

В категория „Най-добре

рецитиран стих за Левски“ – първа възрастова група – от 1–4 клас: първото място зае Божидар Симеонов от 1в клас, второто – Вълчо Гамартиев – 1б клас. Наградата на публиката отиде при Камелия Гюмова – 1а клас. В категория „Най-добър разказ (есе) за Левски“ – втора възрастова група – от 5–7 клас победи-

телите са: Ваня Алексиева – 7а клас, Ралица Ганева – 7а клас, Марчела Джардова – 7а клас. Наградата на публиката грабна Маргарит Дамянов – 7а клас. В категория „Лъвски скок“ победителите при малките се подредиха така: Рая Дамянова – 150 см., Десислава Карабаджакова – 145 см., Монна Николчева – 140 см. При момчетата: Димитър Каракачанов – 175 см., Мирослав Тенев – 160 см., Вълчо Гамартиев – 157 см. При по-големите наградите отидоха у Ралица Ганева – 172 см., Ваня Алексиева – 150 см., Мирослава Божанова – 145 см. Всички деца, които участваха в конкурса, получиха грамота и поздравления. Наградените в категориите за разказ и стих получиха купи, грамоти и подаръци, а наградените в състезанието „Лъвския скок“ – медали, грамоти и подаръци.

Председателят на ТД Гено Пухов

ПРЕДЛАГАМЕ ВИ ТЕКСТА НА НАГРАДЕНОТО ЕСЕ

Нужен ли е Левски на съвременето

ВАНЯ АЛЕКСИЕВА, VII А КЛАС

Левски е бил революционер и патриот. Той е човек, готов да пожертва себе си в името и за доброто на отечеството. Левски поставя винаги на първо място интересите на хората и родината пред своите. Това означава да бъдеш патриот и родолюбец.

А какво се случва днес? Нужно е само да превключиш телевизора или да отвориш някой вестник, за да станеш свидетел на морала и лицемерието на хората. Всеки се стреми да увеличи богатството си за сметка на другите. Не ни интересува колко души ще стъпчат или колко живота ще опропадим. И всичко това в името на собственото ни благоденствие. А къде отидоха доброта, благородството, саможертвата в името на другия? Сигурно някъде, забутани в ъгъла, отдавна забравени и потънали в прах. Повечето от населението на страната оцелява на границата на бедността и няма сили или време да се замисли какво правят хората, които ни управляват. Богатите си правят каквото си искат за сметка на бедните, тъпчат достойнството и правата им, вместо да помислят за страната си! Защото те са хората, които имат възможности да направят много неща за. Но те не се интересуват. Тях ги интересуват само тяхно величество – парите. И когато се появи някой, който да заговори за патриотизъм и родолюбие, всички започват да го гледат странно и да го мислят за луд.

А точно такива хора са нужни, за да ни водят напред и да извисят духа ни към небесата.

ТРИФОН ЗАРЕЗАН В РУСЕ

МАРИЯ ДИМОВА

И тази година тракийците от дружество „Тракия“ – град Русе отпразнуваха деня на лозаря и винаря „Трифон Зарезан“.

Този ден – първият трудов празник за годината, освен с лозите е свързан и с почерпка и опитване на вината, които сме направили от ароматните видове грозде в нашия регион.

В приятна раздумка и весели разговори, свързани с празника, премина срещата ни. Изненадващо се

появиха много претенденти за най-хубаво вино. Традиционното при нас на този празник е това, че винаги каним специалист енолог, който най-правилно и компетентно да направи оценка на предложените вина. Сред бутилките, които бяха безпристрастно окачествени, първите две места заеха вината „Розе“, подобаващо наградени и с предметни награди. Единственият мъж винар сред нас също получи награда.

Към останалите производители на вина бяха отправени поощрител-

ни оценки. Имахме възможност да се запознаем с някои от тайнствата при приготвянето на вино и ракия от Душка Папазова. Тя даде много ценни съвети на присъстващите, свързани с производството на грозде и поддържането на съдовете, предложи ни и брошурка, свързана с винопроизводството.

Срещата завърши с много пожелания за запазване на традициите на нашия народ и много обещания да бъдем по-сплотени и по-близки.

9 месеца от кончината на Руска Япаджиева

ВИОЛЕТА ГЕОРГИЕВА

На 26 февруари се навършиха 9 месеца от кончината на Руска Япаджиева – председател на Тракийското дружество в гр. Несебър, ни пишат тракийци от града. Освен хубавите спомени тя е оставила на дружеството като наследство и фолклорната група „Тракийка“. Нека всички си спомнят за една жена, която остави светла диря след себе си, с делата си, с голямото си сърце, отдадено на хората и Тракийската идея, ни пишат съгражданите ѝ в писмото си. Всички членове на голямото тракийско

Създадената от Р. Япаджиева фолклорна група „Тракийка“

семејство в гр. Несебър ще я помнят и ще изпълняват нейните завети да обичаме майка България, да не забравяме корените си, защото без минало няма бъдеще.

През есента на 2003 г., по идея на Руска Япаджиева е създадена фолклорната група с цел съхраняване и разпространяване на българските песни и традиции. Тракийското дружество има силно развита патриотична просветна и милосърдна дейност, то тачи и пресъздава всички тракийски обичаи и традиции и тракийци са обиколили всичките си родни места, се казва още в писмото.

Дружеството се ползва с голям авторитет в общинската управа на града и има и двама общински съветници от ПК „Тракия“. В чест на 26 март Деня на Тракия, организираме големи тракийски вечеринки, на които присъстват и млади, и стари потомци на тракийските бежанци. Тракийската група към дружеството представя и своя спектакъл – „Преселението на тракийските бежанци“, който се играе с голям успех на много сцени. В памет на Руска Япаджиева тракийци са съчинили и стих.

Една тракийка си отиде от света
душата ѝ премина в неопята –
толкова добри дела остави тя!

Поклон пред паметта ти майко свята!
Поклон пред твоя честно изживян живот!

СТДБ е организация, която в своята дълголетна история винаги е отстоявала и защитавала православието като духовна връзка, обединяваща славянските народи, към които принадлежат българи, руси и украинци. Ние винаги сме смятали, че специфичните културни характеристики на тези народи обогатяват със своята неповторима идентичност многообразието на обединена Европа.

По времето, когато страната ни е била под турско робство, стотици хиляди българи, повечето от които са потомци на тракийски българи, намират приют и убежище в границите на бившата Руска империя. Там, както и в границите на днешна Украйна, те по-

ДЕКЛАРАЦИЯ НА СТДБ относно събитията в Украйна

лучиха равнопоставен статут като социална, културна и етническа общност, която използва в личното си общуване и във взаимодействията си с администрацията своя роден език.

По инициатива на Асоциацията на българите в Украйна и Съюза на тракийските дружества в България, с помощта на Киевската дър-

жавна администрация, през 2011 г., в Киев бе открит паметник на Капитан Петко Войвода.

СТДБ с тревога следи драматичните събития от последните седмици в Украйна и съпреживява съдбата на близки и скъпи нам сънародници, приели Украйна за своя втора родина.

СТДБ осъжда всички

действия, водещи до проливане на кръв и потъпкване международните правни норми. С чувство на съпричастие и горест почитаме паметта на жертвите. Виновите за това трябва да понесат своята отговорност.

СТДБ отстоявайки своите ценности, настоява проблемите да бъдат решени по цивилизован начин, изразява

искрена надежда за мирно съществуване в съответствие с нормите на международното право и законовия ред, без да се дават нови човешки жертви, а българската общност да запази своите културни права. Смятаме, че в съвременния демократичен свят правото на народите сами да определят съдбата си е по-силно от правата

на властите и на административните структури.

СТДБ смята за недопустима външната намеса. Споровете трябва да решат помежду си страните членки на ОНД. Извън тези рамки трети страни могат само да съдействат за мирното уреждане на спорните въпроси и намирането на политическо решение на кризата.

Заседание на ЦР на СТДБ

На 5 март в столичния Тракийски дом се проведе заседание на Централното ръководство на СТДБ. На него бяха обсъдени някои актуални въпроси от дневния ред на съюза. Бе изслушана информация за проведената отчетно-изборна конференция на Тракийския младежки съюз. Бяха обсъдени предложенията за отбелязване на 170-та годишнина от рождението на Капитан Петко войвода, а също отбелязването на 26 март, както и текущите резултати от подписката на тракийци в защита на имуществените им интереси, адресирана до Европейския парламент. По останалите въпроси се взеха решения както следва:

- ЦР на СТДБ смята за целесъобразно Нонка Матова да откаже предложението за наемане на площи от Тракийския дом в Пловдив от фирма с хазартна дейност. Ръководството предлага всички дружества, които разполагат с материална база, да се въздържат от отдаването ѝ за подобни дейности.

- ЦР на СТДБ отправя настоятелно искане към тракийските дружества да изпратят своите инициативи за План-програмата на съюза до края на март.

- ЦР констатира, че ТД не изпълняват финансовите си задължения към съюза, с което не изпъл-

няват и задълженията си съгласно устава на организацията.

- Ръководството се обръща към всички тракийски дружества да положат усилия за разширяване мащабите на подписката в това число и към онези дружества, които не са предоставили все още резултати от инициативата на СТДБ. Срокът на подписката се удължава до 31 декември тази година, като събраните подписи ще се изпращат в СТДБ ежесечно.

- Да се проведе заседание на ЦР на СТДБ в края на юни, на което да се отчете етапното изпълнение на бюджета.

- До края на годината по график, съгласуван с ТД по места, да се проведат регионални съвещания с участието на председателя на СТДБ и представител на ТНИ в Ст. Загора, Ямбол, Търговище, Шумен, Сливен, Варна

- ЦР прие предложението през първото полугодие на тази година да се проведе среща на председатели на дружествата, регионалните председатели и членове на ВК на СТДБ с представители на МС на България, изтъкнати учени и общественици по актуални въпроси на политиката и обществения живот и по проблеми, вълнуващи тракийци.

- Ръководството подкрепя предложението за

изготвяне на декларация за събитията в Украйна, защитаваща правата на българите, живеещи там. Текстът публикуваме по-горе.

- ЦР реши да се проведат предварителни срещи с отделни представители и да се обсъдят съществуващите проблеми. То даде мандат на председателя да проведе подобни срещи.

По случай 3 март – националният празник на България дипломати и служители от посолството ни в украинската столица Киев, водени от извънредния и пълномощен посланик Красимир Минчев, поднесоха венец и цветя пред паметника на Капитан Петко войвода.

Среща с областния управител на Кърджали

На 26 февруари тракийци от столичното дружество и клуб „Родопи“ се срещнаха с областния управител на Кърджали Бисер Николов и депутатът от „Коалиция за България“ Милко Багдасаров. Салонът на Тракийския дом едва побра всички желаещи да присъстват на срещата. Участие в нея взе и председателят на СТДБ Красимир Премянов. Срещата бе водена от Николай Димитров.

Областният управител сподели с тракийци, че основен проблем за региона си остава високата безработица и необходимостта да се създават нови работни места за младите хора, за да не напускат областта. След откриването на прохода „Маказа“

пред Кърджали се отварят нови перспективи за икономическо развитие, сподели депутатът Милко Багдасаров. Основната задача е да се запази българщината в региона, но в цивилизован диалог, толерантност и разбирателство, каза председателят на СТДБ Красимир Премянов.

Милко Багдасаров, Красимир Премянов и Бисер Николов

Той отново сподели разочарованието си, че някои медии отразиха защитената и в Брюксел от делегацията на СТДБ идея за Еврорегион Тракия по превратен начин. Никой не иска да откъсва парчета от родната земя, а да развива обмяната на културни прояви, да поддържа контакти с родните места на тракийци, каза още Премянов. На гостите бяха зададени многобройни въпроси. Присъстващите изразиха и своето мнение по много икономически и политически проблеми. Те отправиха и някои искания към парламента, които депутатът Милко Багдасаров обеща да предаде на политиките ни.

В предишния брой публикувахме призива на община Малко Търново за дарителска кампания. Приканваме всички тракийци да се включат в нея.

Много хора, сред тях настоящи и бивши разузнавачи, изпълниха голямата „Концертна зала“ на Военния клуб в столицата на премиерата на книгата „Разговори за разузнаването“ на ген. Тодор Бояджиев, която се състоя на 23 февруари. На премиерата присъстваха още учени, изследователи и депутати, участвали в различни парламенти. Сред гостите беше и М. Попова – вицепрезидент на Република България, Кр. Премянов – председател на СТДБ и тракийски активисти. От името на СТДБ беше връчен приветствен адрес на автора. За достойнствата на книгата говориха проф. А. Пантев, Цвета Маркова, проф. Дим. Йончев, Т. Стойчев.

Генерал Бояджиев е бил зам.-началник на Първо главно управление, депутат във ВНС, бил е и главен секретар на МВР. Той е и зам.-председател на СТДБ. Президент е също така на създадената от него асоциация „Български

Премиера на книга за разузнаването

евроатлантически разузнавателен форум“ (БЕРФ).

Интересът към книгата беше толкова голям, че залата трудно побра всички. В книгата са предадени 52 разговора, които ген. Бояджиев е записал, те са водени преди 20 години, но с тема за разузнаването през XXI век. Така дори авторът се изненадва от това колко актуални са казаните в книгата неща и днес. Разговорите са с топ специалисти в областта

– ръководители на разузнавателни служби в САЩ, Русия, Франция, Германия, но и с оперативни работници, с академици – хора, които имат отношение към проблемите на сигурността.

Всички разговори са правени пред камера, правени са в продължение на 20 години, но Бояджиев започва да пише книгата на хартия преди 2 години. „Голяма ми изненада, когато започнах да пиша, беше

абсолютната актуалност на всичко, което се говори „призна генералът. Така например, при разговора му през 1994 г. с шефа на КГБ армейски генерал Владимир Крючков, организатор на пуча срещу Михаил Горбачов през 1991 г., той предупреждава: „Внимавайте, защото мюсюлманският фактор дебне на границата ви“. „Ние виждаме, че всеки ден сега се говори за опасност от ислямски, фундаменталистки тероризъм. Така че очевидно хората са гледали в бъдещето“, отбелязва Тодор Бояджиев. Друг пример, който дава авторът е от разговора му с шефа на руското разузнаване ген. Леонид Шебаршин, който казал, че през XXI век голямата битка ще е битката за енергийните ресурси. По същия начин определяли заплахите и разузнавачите от САЩ и другите европейски страни.

Тракийските проблеми в разговорите на Вигенин и Давутоглу

На 28 февруари председателят на СТДБ бе информиран от министъра на външните работи за присъствието на тракийските проблеми в дневния ред на срещите му с министъра на външните работи на Турция Ахмет Давутоглу, който бе на официално посещение в София. В разговора си с Кр. Премянов Кр. Вигенин подчерта, че въпросът е бил поставен като важна тема в двустранните отношения и във връзка с настояването на българската страна да се активизира дейността на смесената комисия по проблемните въпроси.

Председателят на СТДБ проведе среща с военния министър

На 25 февруари Кр. Премянов – председател на СТДБ, проведе среща с А. Найденов – министър на отбраната. По време на срещата бяха обсъдени въпроси, свързани с: прилагане на обществено-държавното начало при отбелязване на значими годишнини и събития от историята на тракийското движение, в т.ч. и отбелязването на 170 г. от рождението на националния герой Капитан Петко войвода; участие на държавата при реставрацията на паметника на Петрова нива; участието на гвардейци в деня на Тракия на 26 март; патриотичното възпитание на младото поколение и подпомагане издаването на подходящи издания, отразяващи историята на тракийци като част от националния въпрос.

Кр. Премянов участва в работата на НССЕИВ към МС

На 25 февруари председателят на СТДБ участва в работата на първото за 2014 г. заседание на Националния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси (НССЕИВ) към МС, проведено под ръководството на заместник министър-председателя и министър на правосъдието Зинаида Златанова.

46 неправителствени организации, сред които и Съюзът на тракийските дружества в България участват в работата на НССЕИВ. По време на заседанието беше обсъдено предложението на председателя на СТДБ за даване на научно обоснован отпор от страна на БАН срещу всякакви опити да се изобретява нова нация от ислямизирани българи.

ЗОВ ЗА ПОМОЩ

Елена Иванова Янкова се нуждае от спешна трансплантация. Семейството няма възможност да се справи с този проблем. Необходима е финансова помощ. Обръщаме се за тракийска солидарност.

Елена Иванова Янкова е дългогодишен председател на ТД в Джебел и е от семейството на ръководителите на тракийската организация в Момчилград, а в момента брат ѝ е председател на ТД. Сметката е:

Банка ДСК, сметка №02/0000000021573033, IBAN BG 19STSA93000021573033, BIC STSABGSF

Дарителска кампания за събиране на средства за реставрация на Национален паметник на Илинденско-Преображенското въстание в м. Петрова нива, Община Малко Търново

Идеята за построяване на паметник възниква на 19 август 1925 г. при първото честване на Преображенското въстание от живите преобращенци, събрали се на Петрова нива. Тогава се взима решение да се пренесат костите на Георги Кондолов, които са в църквата „Успение Богородично“ в гр. Малко Търново и след построяването на паметника са вградени в него. През същата 1925 г. е учреден комитет за издигане на паметник на загиналите в Илинденско-Преображенското въстание в гр. Малко Търново. По решение на Общински съвет Малко Търново през 1926 г. 19 август става официален празник и всяка година се организира честване. Започва събиране на средства за паметника. По случай 50 годишнината от въстанието през 1953 г. по инициатива на Тракийските дружества на Петрова нива е положена паметна плоча. 1958 г. по случай 55 г. от въстанието паметникът е открит. По случай 80 годишнината е направен музей, а по случай 100 годишнината – храм Св. Петка, в който да се отслужва възпоменателна литургия.

Днес паметникът, построен през 1958 година, е в бедствено състоя-

ние, до сега не са отделени средства за поддръжката и реконструкцията му. От две години тревожно и настоятелно сезираме организации и министерства за осигуряване на средства за ремонт, тъй като монументът е пропукан и е започнал за се руши. За честването на 110 години от Илинденско-Преображенското въстание през 2013 г. бяха отпуснати 17 000 лв. от Министерство на отбраната, с които започна проектиране на паметника. Необходимите средства за пълната реконструкция възлизат на 70 700 лв.

Днес думата „свобода“ звучи естествено, като даденост, но за предците ни живели по тези земи тази дума е осмисляла живота от раждането до смъртта. Освобождението на Македония и Тракия закъснява с цели 35 години, като борбата за него никога не стихва, живота си дават хиляди знайни и незнайни революционери, войници и обикновени хора от Странджа и Тракия. Илинденско-Преображенското въстание остава връхна точка в национално-освободителната борба на македонските и тракийски българи за свобода и паметника на Петрова нива е символа на тази борба.

Нека, ние българите не забравяме саможертвата на хилядите си предци и бъдем по-достойни техни наследници, защото да бъдем свободни означава да бъдем отговорни. Свободата има много лица но тя трябва да бъде отглеждана и обгрижвана, да бъде доказвана и заслужавана ежедневно. Това е дълг на нас, днешните българи!

Само на 30 километра от съвременната българо-турска граница се издига гордо споменът, че всяка педя тракийска земя е напоена с българска кръв! Паметник, който е символ на свободата и самочувствието, че от тук започва България! Приканваме и всички тракийци да се включат в кампанията!

Моля, помогнете ни да спасим паметника, издигнат с даренията на целия български народ в години на глад и безпътница!

получател:

Исторически музей „проф. Ал. Фол“

БУЛСТАТ: 102826129

IBAN: BG05UNCR70003119850362

BIC: UNCR

БАНКА УНИКРЕДИТ БУЛБАНК

ТРАКИЯ – Орган на Съюза на тракийските дружества в България – София 1000, ул. „Стефан Караджа“ 7-А Печат: Алианс Медиапринт

Абонирайте се!

Каталожен номер

759

Издава: Централното ръководство

Редакционна колегия: чл.-кор. на БАН Васил ПРОДАНОВ, проф. Иван ФИЛЧЕВ, Никола Инджов и Тодор Корусев; Главен редактор: Соня АНГЕЛОВА;
e-mail: vestrakia@abv.bg, stdb_sofia@abv.bg, тел.02/986 71 26; факс:02/987 57 53

КОРЕСПОНДЕНТИ: Михаил ЖЕЛЯЗКОВ (Бургас) - 056/86 16 76; Веселина АЛЕКСИЕВА (Варна) - 0888 89 59 27; Наско ТОДОРОВ - 0878 83 39 92; Недка ГОСПОДИНОВА (Перник) - 076/60 13 67; Димитринка СМОЛЕВА (София) - 02/884 25 59; Михаил МИХАЙЛОВ (Сливен) - 044/62 48 53; Виолета ФИЛИПОВА (Смолян) - 0301/63 008; Златка МИХАЙЛОВА (Хасково) - 038/632 060; Маргарита НАЧКОВА (Шумен) - 054/86 99 52; Мария ИВАНОВА (Ямбол) - 046/66 35 40

Изпращайте текстове не по-дълги от 4 стандартни машинописни страници (1800 знака). Хонорари за публикуването им не се дават.

БАНКОВА СМЕТКА
СТДБ (за вестника)

IBAN: BG34STSA93000001682816 BIC: STSABGSF

Банка ДСК ЕАД, клон 1, ул. „Княз Ал. Батенберг“ – София 1000

ДАРИНА ГРИГОРОВА

„Открий България“ е новият проект на Нешънъл Географик Чанъл, който ще представи уникални природни и исторически забележителности в България през погледа на четирима български изследователи. Двама от участниците в експедицията ще бъдат избрани чрез онлайн гласуване на сайта на предаването explorebg.natgeotv.com/candidates. Заедно с Мая Стоилова, инструктор по уиндсърф и сноуборд и Георги Палазов, най-бързият български плувец в стил бъртерфлай, те ще участват в заснемането на шест епизода, посветени на България. Всяка една от сериите ще разкрива вълнуващите преживявания на четиримата пътешественици-изследователи. Поредицата, която обединява документалните кадри с риалити формат, ще се излъчва в праймтайма по NGC България. Крайният срок за записванията изтича след броени дни, а кандидатите за приключения нарастват с всеки изминал ден. Сред тях има любители на екстремните спортове, запалени планинари, търсачи на силни усещания, авантюристи, но и млади хора, превърнали любовта към природата в своя професия.

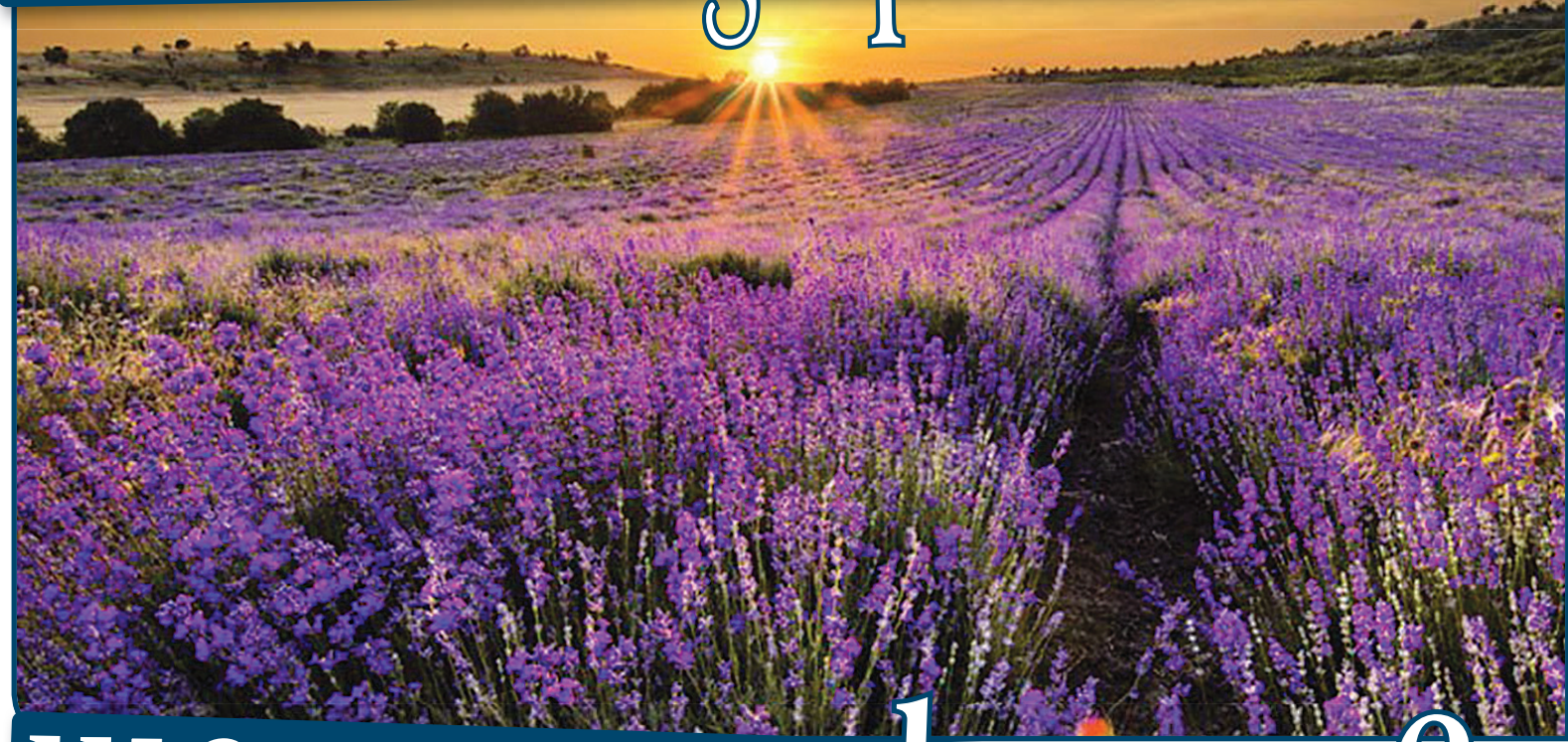
Коя е тя?

За Калина Полякова, която наскоро завърши „Ландшафтна архитектура“ в Лесотехническия университет в София, да стане част от екипа на NGC България е нейна съкровена мечта. От дете тя обикаля планините с родителите си и обиква с цялата си душа животинския и растителния свят на страната ни. Затова избира професия, с която да участва в опазването и съхраняването им. По време на многобройните студентски практики тя се докосва до едни от най-красивите природни и исторически забележителности в България. Сред тях са националният археологически резерват Ййлата, нос Калиакра, Атанасовското езеро:

„Обиколихме голяма част от Българското Черноморие. Видях го през пролетта, когато всичко беше разцъфтяло. Изглеждаше съвсем различно от това, което сме свикнали да виждаме през лятото. Това е хубавото на България, че имаме четири сезона и през всеки един от тях природата ни изглежда различно красива.“

Постепенно започва да забелязва неща, на които преди не е обръщала внимание. Всяка свободна минута тя обича да прекарва сред природата, а вечер – да потропва народни танци. Сред любимите ѝ места в България са Каньонът на водопадите и Ягодинската пещера в Родопите, Камен бряг на Черно море, Искърското дефиле...

National Geographic Channel

ще снима филмова поредица в България

Снимки: explorebg.natgeotv.com

Какво я привлича в проекта?

„Приключенията по време на снимките и красотата, която ще покажем на хората. Искаме си всички да видят каква природа имаме. Винаги съм си мечтала да бъда част от нещо такова. Когато гледам предаванията на National Geographic все ми се иска да бъда там, където те снимат. Да видя всичко, да го почувствам. Затова искам да стана част от екипа, за да помогна и на другите да усетят това преживяване.“

България е уникално красива страна и трябва да бъде видяна от повече хора и най-вече от самите българи. Наистина много от нас не знаят какво притежаваме. Затова и не могат да разберат хората, които протестират против бетонирането на прекрасната ни природа.“